

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 63 (5)

IZDAN 1 APRILA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13032

O'Donnell Eugen Dudley, Sydney, Australija.

Poboljšana sredstva za podizanje motornih vozila i dr. svrhe.

Prijava od 25 maja 1936.

Važi od 1 oktobra 1936.

Ovaj pronalazak je namenjen upotrebi kod motornih vozila sa točkovima koji se mogu skidati, a njegov predmet sačinjavaju: 1) podizanje vozila njegovom sopstvenom snagom na takav način, koji će omogućiti skidanje kojeg bilo jednog ili više točkova, 2) zaštita pneumatičnih guma u slučaju kada se guma probuši ili pukne i 3) uloga sredstva za izvlačenje točka koji se zaglibi.

Praktično skoro sve ako ne i sve vrste motornih vozila imaju kočnice na sva četiri točka i u ovakim slučajevima pronalazak se sastoji u jednoj koncentrično postavljenoj okrugloj ploči ili t. sl., čiji je prečnik manji od spoljnog prečnika gume na točku i koja je učvršćena za doboš kočnice ili sačinjava sa istim jednu celinu, tako da ostaje na svom mestu i podržava osovinu kada se točak koji se može skinuti skine.

Najbolje je da prečnik ove okrugle ploče ili t. sl. bude veći od prečnika oboda točka ili manji od prečnika pneumatične gume kada se ova nalazi na obodu točka i naduvana je do normalnog pritiska, tako da u slučaju kada se guma isprazni usled toga što se probuši ili pukne, okrugla ploča preuže na sebe težinu, koju inače nosi točak pre no što dođe do potpunog praznjenja gume i stoga vozilo može da produži put a da se time ne ošteti potpuno ili delimično ispraznjena guma. Lako je uvideti takođe da u ovakvim okolnostima dopunski točak ili okrugla ploča deluje neposredno kao dizalica tako da se guma i točak mogu skinuti. U izvesnim slučajevima potrebno je da se otstojanje između osovine i zemljine površine poveća

pa se ovo postizava na taj način, što se po obimu dopunskog točka ili okrugle ploče, najradije u podjednakom međusobnom razmaku, naprave prorezi odgovarajućeg oblika, koji će služiti kao sredstvo za zakačivanje usadenih šipova čvrsto vezanih za deo za podizanje odgovarajućeg oblika, sličan bregu na bregastoj ploči, sa njom sličnim dejstvom. Bregu sličan podižući deo može takođe da ima oblik male prenosne rampe da bi služio za svrhu o kojoj će doći biti govora.

U motornim vozilima starijeg tipa prednji točkovi nisu snabdeveni dobošima za kočenje i u ovakvim slučajevima dopunski točak ili okrugla ploča može da se učvrsti trajno ili tako da se može skidati za glavčinu točka ili oklop loptastog ležišta za koji je točak učvršćen.

Pri podizanju kola prema ovom pronalasku podižući deo, sličan bregu bregaste ploče, staviće se na dopunski točak ili okruglu ploču, dok vozilo stoji i kada se ovaj deo učvrsti, vozilo se lagano pokrene da bi se točkovi okrenuli za izvesan luk, ali da bi se teraocu dao znak da se deo za podizanje sličan bregu bregaste ploče nalazi tačno po sredini ispod osovine, ovaj bregu slični podižući deo ima na sredini svoje čone površine jedno udubljenje, koje će pri dolasku ploče u potreban položaj prouzrokovati lak udar dovoljan da teraocu da potreban znak.

Lako je uvideti da bregu sličan podižući deo pretstavlja mehanički ekvivalent prenosne rampe sa udubljenjem između uspona pa i ako se bregu sličan podižući deo upotrebljava radije iz razloga što je isključena svaka mogućnost kliza-

nja, upotreba prenosne rampe takode je obuhvaćena obimom ovog pronalaska.

Da bi se pronalazak što potpunije razumeo daće se sada podroban opis s pozivom na priložene crteže, u kojima slika 1 pretstavlja izgled sa strane gledan u pravcu strelice označene na sl. 2, koji pokazuje dopunski točak ili okruglu ploču čvrsto vezanu za doboš kočnice na motornom vozilu, pri čemu se pretpostavlja da je pneumatična guma probušena i da je vazduh delom izašao, što omogućuje dopunskom točku ili ploči da igra ulogu nosećeg točka.

Sl. 2 pretstavlja presek po sredini slike 1. Slika 3 je izgled sličan sl. 1 ali se u ovom slučaju pretpostavlja da se želi da se točak sa naduvanom gumom na njemu skine i bregu sličan podižući deo pokazan je učvršćen na dopunskom točku ili okrugloj ploči i obrnut u položaj koji on zauzima pri podizanju, pri čemu isprekidane linije pokazuju jedan od položaja, koji bregu sličan podižući deo zauzima prilikom okretanja u položaj označen punim linijama. Slika 4 je presek slike 3 po sredini.

Slika 5 je perspektivni izgled prenosne rampe, koja u izvesnim slučajevima može da bude upotrebljena umesto bregu sličnog podižućeg dela, ali koja se ne može učvrstiti za dopunski točak ili okruglu ploču.

U konstrukciji pokazanoj na slikama 1—4 doboš kočnice 10 i točak 11 učvršćeni su na običan način. Dopunski točak ili okrugla ploča 12 pretstavlja odliku ovog pronalaska i pri primeni na postojeća vozila savremene konstrukcije obično će imati u sredini udubljenje izrađeno utiskivanjem ili prilikom livenja. Doboš kočnice 10 ležace koncentrično u ovom udubljenom delu i dopunski toča ili okrugla ploča učvrstiće se za njega trajno bilo pomoću spuštenih zavrtnja, bilo, što je još bolje, pomoću zavrtnja sa navrtkama 13, pomoću kojih se točak 11 obično pričvršćuje za doboš kočnice. Najbolje je da prečnik dopunskog točka ili okrugle ploče bude veći od spoljnog prečnika oboda točka ali manji od spoljnog prečnika površine kotrljanja pneumatične gume 14 kada je ova naduvana.

Lako je, međutim, uvideti da u onim slučajevima, kada dopunski točak ili okrugla ploča ima da se upotrebi samo za podizanje jedne osovine ili izvlačenje točka iz mekog zemljišta u koje ovaj zapadne, nije potrebno da ovakav dopunski točak ili okrugla ploča ima prečnik veći od prečnika oboda točka, ali u svakom slučaju treba da bude manji od prečnika

naduvane ili pune gume na obodu točka. Ako dopunski točak ili okrugla ploča bude manjeg prečnika nego što je obod točka, potrebno je samo da se radialna visina dela za podizanje 16 sličnog bregu poveća u odgovarajućem stepenu. Pronalazak međutim treba da bude primenjen najradije tako da se može upotrebiti za sve svrhe kojima je namenjen i koje su ovde opisane.

U novim konstrukcijama doboš kočnice i dopunski točak ili okrugla ploča kombinovaće se najradije i najverovatnije u jedan deo. U izvesnim ranijim konstrukcijama dopunski točak ili okrugla ploča može da bude smeštena na osovini ili na obodu osovine tako da se na istoj može obrtati i sve ovakve konstrukcije spadaju u obim ovog pronalaska.

U svakom slučaju sredstva pomoću kojih se dopunski točak ili okrugla ploča učvršćuje za doboš kočnice ili osovinu treba da budu takva da kada se osovinu podigne i dopunski točak ili okrugla ploča preuzme osovinski pritisak, točak može da se skine a da se pri tome ne skine i dopunski točak ili okrugla ploča.

Dopunski točak ili okrugla ploča 12 biće snabdevena sredstvima, kao što su na primer podjednako razmaknuti otvori 15, koji će omogućiti da se deo za podizanje 16, koji liči na breg bregaste ploče, učvrsti za njega pomoću zavrtnja sa ručnim navrtkama 15a ili t. sl. pri čemu se zavrtnji proture kroz koji bilo par susednih otvora 15 i slično razmaknute otvore u delu za podizanje 16, koji liči na breg bregaste ploče.

Deo za podizanje 16, koji liči na breg bregaste ploče, može da bude izrađen na razne načine, ali prema konstrukciji pokazanoj na slici on je izrađen iz jednog komada presavijenog u obliku slova U, pri čemu je umetk 17 zakovan ili zavaren između presavijenih delova da bi igrao ulogu zaustavljajućeg dela, koji ograničuje radialno otstojanje za koje se on može navući na dopunski točak ili okruglu ploču pri nameštanju na svoje mesto. Kada se namesti u potreban položaj ovaj se deo učvršćuje ručnim navrtkama i zavrtnjima 15a. Ploča u obliku slova U upotrebljava se najradije zato, što ima širu površinu kotrljanja od jednostruke ploče, a ako bi se to smatralo kao potrebno obim dopunskog točka ili okrugle ploče može da ima takav oblik da se na njega može namestiti puna guma, u kojem će se slučaju upotrebiti deo za podizanje sličan bregu bregaste ploče, koji će imati oblik jednostruke ploče i koji će imati naročiti naplatak sa strane radi izravnjanja debljine

i održavanja ovog bregu sličnog podižućeg dela u položaju paralelnom dopunskom točku ili okrugloj ploči.

Kada se podižući, bregu slični deo stavi na svoje mesto na dopunskom točku ili okrugloj ploči 12, pokazanoj na sl. 1, 2, 3 i 4 točak treba da se okrene da bi ovaj deo dospao u položaj označen na sl. 3 punim linijama. Ovo će se obično izvršiti upotrebom motora, ali teraoc ne bi znao kada treba da zaustavi vozilo. Da bi se pružilo sredstvo, koje će teraocu dati potreban znak na sredini ivice obima bregu sličnog podižućeg dela 16 napraviće se duboko udubljenje 16a, tako da kada se ovaj deo 16 bude obrtao zajedno sa dopunskim točkom ili okruglom pločom, neravnina površine kotrljanja podižućeg dela, sličnog bregu bregaste ploče, prozrokuje udar, kada treba odmah zaustaviti vozilo, koje treba da se kreće veoma sporo. Mogla bi se usvojiti i druga sredstva, ali bi ona bila skuplja i nije izvesno da bi bila toliko celishodna kao ova koja su opisana.

Da bi se oslobodio točak, koji je upao u meko zemljište preko koloseka se uz samu površinu kotrljanja pneumatične gume postavi se poprečno jedna drvena greda i zatim se točak stavi u obrtanje dok se podižući deo sličan bregu bregaste ploče ne spusti i ne dođe u dodir sa gredom i zatim, kotrljajući se preko grede, podigne vozilo iz rupčage ili gliba. Ova se naprava može takođe upotrebiti iako manje zgodno, za izvlačenje iz mekog zemljišta točka, koji nije pogonski, ali u ovom slučaju potisak pogonskih točkova treba da da potrebnu snagu. Ovakvi točkovi, međutim, koji nisu pogonski, ne upadaju u meko zemljište tako lako kao što to biva sa pogonskim točkovima motornog vozila.

Prenosna rampa 20, pokazana na sl. 5 može da bude izrađena od drveta ili drugog materijala i najbolje je da ima dve suprotno nagnute površine 21 i udubljenu površinu 22 između njih, ili, pak, to može da bude jednostrana rampa čiji se vrh završava udubljenom površinom.

Očigledno je da se pomoću četiri podižuća dela 16, slična bregovima bregaste ploče, sva četiri točka mogu podići sa zemlje kada se kola ne upotrebljavaju.

Obraca se naročita pažnja na činjenicu da upotreba reči »okrugla ploča« u ovom opisu ne treba da ograniči obim ovog pronalaska na jednostavnu okruglu ploču. Zamišlja se da ova reč obuhvata kružni oblik kakve bilo vrste, koji će imati potrebnu čvrstinu i pored toga ovaj oblik ne treba da bude ograničen na jedan jedini

deo. Kružni oblik može, na primer da sadrži paoke a obim takvog oblika može da bude snabdeven širokom površinom kotrljanja ili punom ili pneumatičnom gumom. Niti se, pak, misli da se taj oblik podižućeg dela 16 sličnog bregu bregaste ploče ograniči na poseban oblik pokazan na crtežima. On može da bude izrađen u najrazličitijim oblicima, koji će svi biti podjednako celishodni i može da ima udubljenje na svom jednom ili na oba kraja ili na onom delu ili delovima obima podižućeg dela sličnog bregu bregaste ploče, koji obrazuju prilaze ka samoj površini kotrljanja. Sem toga ivice, koje obrazuju ovakve prilaze ka samoj površini kotrljanja mogu da budu pod uglom suprotnim uglu označenom na crtežu, pri čemu će bregu sličan podižući deo, kakvog bilo od ovih drugih oblika vršiti sve zadatke čijem izvršenju je prema gornjem opisu namenjen podižući deo 16 sličan bregu bregaste ploče.

Patentni zahtevi:

1) Dopunski točak ili okrugla ploča za upotrebu na motornim vozilima sa točkovima koji se mogu skidati, koji se sastoji iz koncentrično nameštene okrugle ploče ili čega sličnog, koja se obrće zajedno sa točkom koji se može skidati i koja ima prečnik manji od spoljnog prečnika gume na ovom poslednjem, naznačen time, što je okrugla ploča ili sl. pričvršćena za doboš kočnice ili glavčinu točka ili sačinjava sa njim jedan te isti deo, na takav jedan način da ova ploča može ostati na svom mestu i podržavati osovinu kada se točak, koji se može skidati, skine.

2) Dopunski točak ili okrugla ploča prema zahtevu 1, naznačena time, što je prečnik okrugle ploče ili čega sličnog veći od prečnika oboda točka, koji se može skidati.

3) Dopunski točak ili okrugla ploča prema zahtevu 1 ili 2, naznačena time, što je predviđen bregu sličan podižući deo koji je udešen da bude pričvršćen na okruglu ploču ili što slično tako da, kad se pričvrsti, vrh ovog bregu sličnog dela bude udaljen od središta osovine više nego za poluprečnik točka, koji se može skidati, zajedno sa gumom, da bi se povećalo otstojanje osovine od zemlje kada se obrtanjem okrugle ploče ili sl. bregu slični deo obrne za izvesan luk da bi došao u položaj vertikalno ispod osovine.

4) Dopunski točak ili okrugla ploča i bregu slični podižući deo, koji se može

skidati, prema zahtevu 3, naznačen time, što je u ivici bregu sličnog dela predviđeno udubljenje ili druga nepravilnost da bi se teraocu kola dao znak kada pomenuti deo bude stajao tačno po sredini ispod osovine.

5) Dopunski točak ili okrugla ploča prema zahtevu 1 ili 2, naznačena time, što

je predviđena dvostrana ili jednostrana rampa, udešena za nameštanje na kolosek okrugle ploče ili čega sličnog i snabdevena udubljenjem u koje okrugla ploča ili sl. može da legne kada se popne uz uspon rampe i koje će služiti kao sredstvo za davanje potrebnog znaka teraocu kola.

Fig. 1.

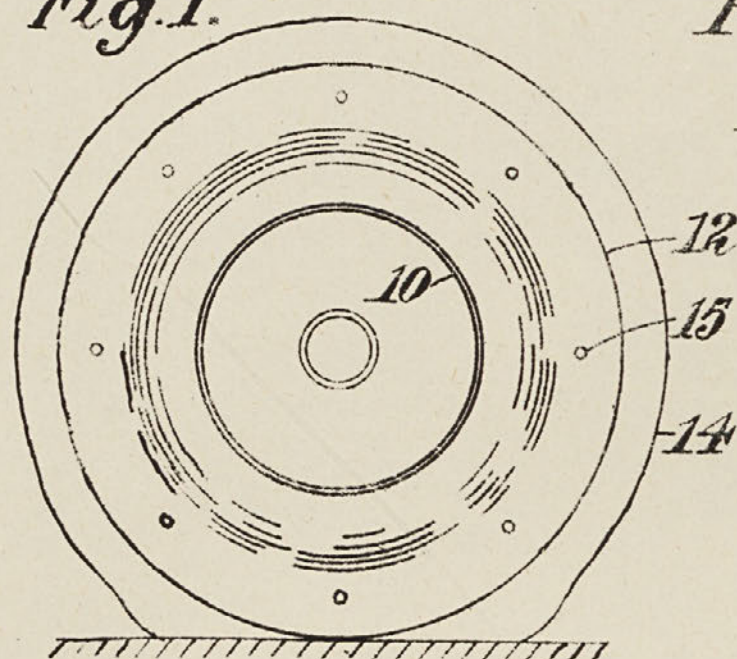

Fig. 2.

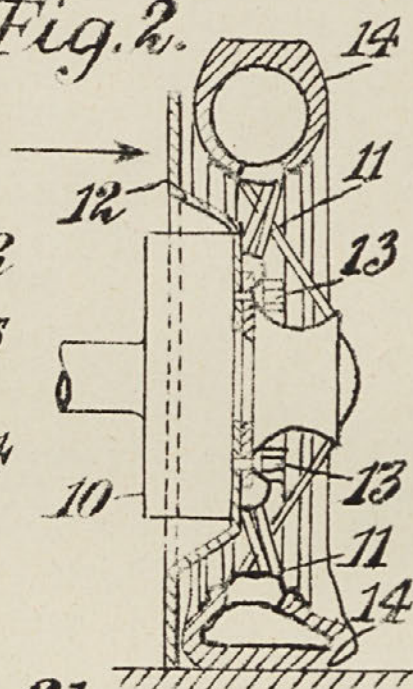

Fig. 3.

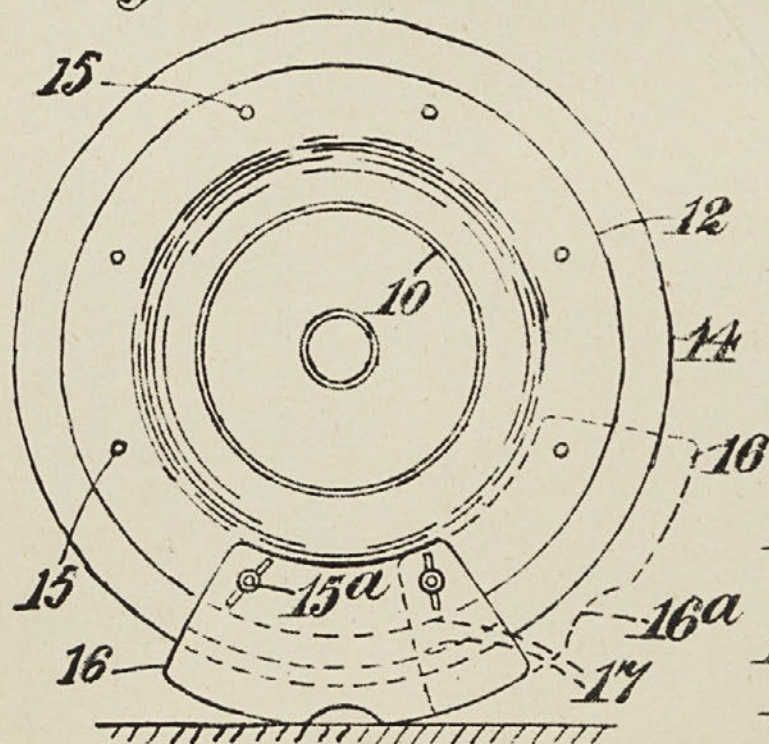

Fig. 4.

